

Woerden actualiseert bomendatabase

Wie kent dat niet? De gemeentelijke database is ooit gevuld maar daarna niet goed meer bijgehouden. Voor goed boombeheer en het voldoen aan de zorgplicht is het wel handig dat een boombeheerder precies weet hoeveel bomen hij heeft en waar ze staan. De gemeente Woerden worstelde ook met dit probleem. Er stonden begin 2013 ongeveer 33.000 bomen in de gemeentelijke database, maar die was verre van compleet. Met de inzet van Boomregister.nl werd de database snel en zorgvuldig geactualiseerd.

Auteur: Esther Rutten-Maas

Hoe werkt Boomregister?

Boomregister.nl kent alle bomen van Nederland. Met laserscandata vanuit de lucht en met behulp van stereo-luchtfoto's uit de zomer wordt de exacte kroonprojectie bepaald. Boomregister.nl is zodoende in staat onder andere de echte boomkronen op een kaart te plaatsen en van elke boom de hoogte en kroonoppervlak te bepalen. Het Boomregister werkt in drie stappen, namelijk:

1. BoomCheck: Op basis van de meest actuele luchtfoto wordt het register geactualiseerd.
2. BoomBasis: De gemeentelijke bomen-database wordt getoetst aan het geactualiseerde Boomregister.
3. StamPositie: Van ontbrekende bomen wordt de stampositie conform de BGT/IMGeo-norm op kaart geplaatst.

Aantal bomen

In Woerden werden eerst de gemeentelijke database en het Boomregister met elkaar vergeleken. Hierbij konden de volgende situaties voorkomen (zie tabel).

Boomhoogte

De tweede stap was het koppelen van de juiste

boomhoogte aan elke boom. Ook die informatie komt uit Boomregister en heeft een standaard afwijking van < 50 centimeter. Het hanteren van deze data heeft de volgende voordelen:

- De boomveiligheidscontroleur hoeft geen hoogtes in te schatten; de controle gaat sneller en de boomhoogte is nauwkeuriger.
- Door de hoge nauwkeurigheid is dit een

Boom in database?	Boom in boomregister?	Kwalificatie als (zie afbeelding 1)	Actie
Ja	Ja	Automatisch	Geen
Ja	Nee	Verdwenen boom	Boom afvoeren uit gemeentelijke database
Nee	Ja	Handmatig	Boompunt toevoegen in gemeentelijke database
Ja	Ja, maar locatie wijkt af	Verkeerde locatie	Boompunt verschuiven

Afbeelding 1: resultaten controle aantal bomen.

Afbeelding 2: Boomkronen en boomhoogtes volgens Boomregister.nl

betrouwbare basis voor snoei- en rooi- bestekken; discussie over meerwerk wordt voorkomen.

- Het kennen van de juiste hoogte, en hiermee het valbereik, is belangrijk in verband met de wettelijke zorgplicht. Deze hoogte wordt door ons ook gebruikt voor het berekenen van het risico van het bomenbestand.

Boomkronen

De omvang van de kroon zegt wat over zaken als mogelijke overlast, het raken van objecten, het belemmeren van lichtmasten, aanleg van kabels en leidingen enz. Anderzijds is de kroonomvang ook belangrijk bij ruimtelijke ontwikkelingen: wat is het huidige ruimtebeslag van de boomkroon? En wat is de kroonprojectie die onaangetaast moet blijven bij werkzaamheden?

Boomveiligheidscontrole

Tot slot zijn alle bomen in het veld visueel gecontroleerd op boomkenmerken en gebreken. Voor de gemeente Woerden is door Cobra de opzet aangehouden zoals die in het beheerpakket Obsurv wordt gehanteerd. Voor de boombeheerder is het natuurlijk van wezenlijk belang dat alle opgenomen data probleemloos kan worden teruggelezen in zijn eigen beheerpakket.

Wat waren de resultaten in Woerden?

In totaal zijn ruim 7.900 mutaties uitgevoerd, en bleek de gemeente ruim 37.000 bomen in bezit te hebben: 4.000 meer dan ze zelf hadden ingeschat. Dat laat zien dat het de moeite waard is om een verouderde database eens goed te analyseren en opwaarderen.

Extra mogelijkheden

Stiekeme bomen

Dit zijn de bomen waarvan iedereen weet dat ze er staan, maar die niet bekend zijn in het beheer-

systeem. Door hun hoogte vormen deze bomen een serieus risico als ze zouden bezwijken. Vaak zijn dit bomen in doorgesloten bosplantsoen, waarbij nooit een echte snoei of VTA-controle heeft plaats gevonden. Daarom zitten ze vaak vol probleemtakken en nooit eerder opgemerkte aantastingen. De gemeente Woerden had deze bomen, net als heel veel Nederlandse gemeenten, niet op de kaart staan. En dus ook niet in haar VTA-regime opgenomen. Cobra heeft deze stiekeme bomen opgespoord. De werkwijze hierbij was net een beetje anders dan bij de 'gewone bomen':

1. Door inzet van Boomregister is bepaald hoe hoog de bomen in de bosschages zijn. Stampositie en boomkronen zijn bepaald, maar met de wetenschap dat deze iets minder nauwkeurig zijn als gevolg van de dichte stand van de bomen.
2. Boomhoogte staat feitelijk gelijk aan valbereik. Door dit valbereik te projecteren op de directe omgeving, kan de gemeente bepalen hoe groot het risico is in het geval van bezwijken. Treft een vallende boom geen gebruiksruidten zoals voet- en fietspaden, woningen enzovoorts? Dan is het niet nodig deze boom individueel te inspecteren in het kader van de zorgplicht.
3. Met deze screening kan de gemeente Woerden heel bewust, en goed gemotiveerd kiezen om deze 'stiekeme bomen' al dan niet te controleren. Daarmee voldoet zij keurig aan haar zorgplicht, zonder te veel te doen.

Ester Rutten-Maas is Vakspecialist beleid en beheer bij Cobra planadviseurs bv. Cobra is sinds 2000 actief in het groene domein van de openbare ruimte. Voor vragen over het onderwerp van dit artikel kunt u contact opnemen met Esther Rutten-Maas. Zij is bereikbaar op nummer (06 - 50 65 37 64, per mail: Esther.Rutten@CobraPlanadviseurs.nl

Bedrijf: Cobra planadviseurs bv
 Naam: Esther Rutten-Maas
 Functie: Vakspecialist beleid en beheer
 Omvang: 25 medewerkers

Geschreven onder verantwoordelijkheid van Esther Rutten-Maas.

Wilt u ook u bomendatabase laten opwaarderen? Neem dan contact op met onze specialist Dirk van Riel via 088-2627200.

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-4926